

INSERTIUNI:
se plătesc cu prețuri foarte
reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa
redacției și acelea nu se în-
poiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITATEA

ABONAMENT:
Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.
Pentru plugari—țărani pe an
4 coroane.
Pentru România și străinătate:
Pe an 16 franci.
Un număr costă 12 bani.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Dați Românului pământ de muncit.

Ziaristica română a combătut așa zicând în continuitate multe vifuri de ale poporului nostru, cari contribuie la sărăcirea lui și pierderea moșiei moștenită dela părinți și moșii lui. Am sibiuit mai totdeauna, prin foi și cu toate privilegiile, multe scăderi păgubitoare, cu scop de a-l abate dela acele și a contribui, prin luminarea lui, a-i face vieța mai ticită, a-l lega de pământul moștenit, și de cel puțin agonisit, cu mari sudori, știe D-zeu cum.

Cu atâta însă nici pe departe nu ne-am împlinit multele datorințe, ce le avem față de acel popor, la care în toate ale noastre treburi ne provocăm. Mai toate instituturile de bani au pus în fruntea statutelor lor principii: „de-a înlesni plugarilor lipsiți, împrumuturi estine”, și alte prospecte promițtoare. Vorbe frumoase, rezultatele din an în an dovedesc contrarul.

Este timpul suprem, ca bărbații conducători ai societăților economice, să se mai cugete și la alte soiuri de întreprinderi, prin cari aieva pot revărsa binefaceri asupra poporului tânăr după munca pământului, unicul seu isvor de traiu, care-l știe și la care cu drag se îndeletnicește cu mic, cu mare, cu bărbați, prunci, femei și fete.

Chemarea principală a instituturilor noastre economice ar fi să îngrijască, unde și când se dă prilej, a acuirea moșii mai mărișoare și a le împărți între clientela sa mai cu seamă, dacă lipsa de pământ este dovedită.

Am tot așteptat, că doară reprezentanții băncilor se vor ocupa cu această temă atât de salutară, care mai este împreună și cu diferite câștiguri materiale, dar' mai cu seamă morale. Prin acuirări de moșii, și câte nu sunt acele cari se îmbiu de vinzare! apoi prin parcelarea lor, între oameni muncitori să dă prilej la o muncă intensivă deoparte, ear' de alta se stîrnește zelul de economie și iubirea de țară, împedcând emigrările cu duimul în țări străine.

Folosul celor peste 80 de bănci române s'ar potența, ear' pe lângă venitul de 1,360.984 cor. anual, cu mult mai mare ar fi câștigul acelor familii, cărora li-s'a dat ocaziune de a munci pământul lor propriu, nisuinu-se a amortisa prețul de cumpărare pe lângă condițiuni suportabile. Cătimea moștenirilor s'ar înmulți și am ajunge — încetul, cu încetul — la acel principiu adevărat, că »a cui e pământul, a aceluia e și țara«.

Dacă ocărnuirea nu ne dă mână de ajutor în această direcție, cu atât mai virtos datori sunt cei-ce stau în fruntea atâtor instituturi economice române să mediteze asupra acestor împrejurări impuse, cari tind la bunăstarea poporului agricol.

Aprețierea acestei teme o recomandăm din toată inima delegațiunii băncilor, promițând că vom reveni și asupra modului de procedură încă destul de timpuriu, încheind tot cu zicerea, dați Românului pământ de muncit!

SCRISOARE DIN BUCUREȘTI

București, 21 Iulie [3 Aug.] 1902.

Un grup de tineri macedoneni, entușiști închinători ai cultului, datorii celor ce își jertfesc vieța pentru țeară și binele neamului lor, a organizat pentru astăzi Duminecă, 21 Iulie [3 Aug.] a. c., un pios pelerinajiu la mormântul care păstrează de 2 ani de zile rămășițele pământeste ale unui martir al românismului: Stefan Mihăileanu, asasinat prin mâna mișelească a unui om simbrăș al Bulgarilor Sarafofiști, cari inspirați de lăcomia banilor rusești și a manoperilor lor pentru înjghebarea unui imperiu al tuturor Slavilor în lipsa altor arme civilisate își urmăresc idealul cu toparul și cuțitul.

Deși încă de dimineată puterea soarelui dogoritor de Iulie se simțea foarte bine, cu toate acestea pe la orele 9, Strada-Nouă, în care își are sediul seu Societatea de cultură »Macedo-Română«, era tixită de lume. Mai multe societăți erau reprezentate oficial cu steagul lor, așa: »Macedo-Română«, »Liga Culturală«, »Asociația Studenților«, al »Societății mișcărilor meseriașilor români«, »Societatea Centrală a Funcționarilor« etc.

Cortegiul impunător a plecat din str. Nouă percurgând străzile: Victoria, Carol, Rahovei, 11 Iunie, Filaret, până la cimiterul Belu. În fața mormântului neuitatului patriot Mihăileanu, la ora 11 arhierul Șoffronie Vulpescu îmbrăcat în odăjdii de zile mari, cu mitra pe cap oficiază un serviciu religios în asistența a 4 preoți. Pe mormânt se depun o mulțime de coroane de flori artificiale și naturale, printre cari amintim a Societății de cultură »Macedo-Română«, a comitetului »Asociațiunii Studențești«, a »Ligei«, etc. etc.

Terminându-se parastasul dl Covata, un entușiast student macedonean ia cuvântul în numele Comitet. organizator:

»Doi ani sunt, zice D-sa, de când Românii macedoneni au suferit o mare

pierdere națională prin asasinarea luptătorului lor înflăcărat St. Mihăileanu. Iarba de pe mormântul marelui patriot ar trebui se crească udată de șiroaiele lacrimilor isvorite din ochii Armânilor, se jurăm cu toții aci la mormântul lui, că vom duce înainte lupta începută de dînsul și că mai bine ar fi să descindem cu toții în mormântul lui glorios, decât să renunțăm la lupta de independență a neamului nostru«.

Urmează apoi dl Ioan Poppa, harnicul și devotatul secretar al societății »Macedo-Române«, care într'o foarte caldă cuvântare spune cam următoarele:

»Moartea lui Mihăileanu lasă printre Români un gol simțit, dar' nu și ireparabil. Mai curând sau mai târziu acest gol trebuia să se facă, căci om, Mihăileanu trebuia să se supună legilor firești ale obștei. Dar' el a avut o moarte glorioasă, căci a murit martir al ideii, care i-a încălzit vieța. Asasinarea lui ne-a deșteptat însă un nou pericol și ne-a făcut să ne stringem rindurile gata de luptă pentru apărarea intereselor noastre naționale«.

În numele »Ligei Culturale Române«, vorbește de toți simpatisatul ei secretar: dl Septimiu B. Mușeanu, care printr'un frumos și magistral discurs patriotic, pe care nu-l putem reproduce din memorie și, care rostit cu multă vervă și talent, stoarce lacrimile asistenței, — apoteosând pe martirul Mihăileanu, care prin botezul sângelui, a consfințit credința ce o avea în isbânda, mai depărtată, a buneii lupte, pe care dintre Macedoneni el a pornit-o și răspândit-o, cu mai multă inimă și putere, inspirat fiind de concepțiunea înaltă, a unui curat și luminat ideal național.

Dl I. Ghiurculescu vorbește în numele »Asociației Universitare«, comparând Macedonia cu o fecioară vecinic tristă, ale cărei suspine sunt ca un apel sfâșietor îndreptat către depărtata ei patrie. Pentru salvarea acestei mândre Cosinzene, Mihăileanu începuse o luptă sfântă; o armă ucigașă i-a pus însă pe frunte cununa martirală. D-sa termină zicând: »A noastră va fi isbânda, căci glasul istoriei patriei va fi cu mult mai puternic decât acela al asasinilor«.

Dl Nuși Tulliu, publicist romano-macedonean rostește o odă dedicată memoriei lui Mihăileanu, care e ascultată cu atențiune.

Mai vorbesc apoi d-nii: Bălăceanu, din partea »Societății Studenților«, în științe de Stat și N. Furcă, un fost elev a lui Mihăileanu, după care pioasa asistență părăsește mormântul regretatului martir al cauzei macedonene.

D. I. Eliescu Peșceanu,
stud. în științele de Stat.

Rolul familiei și al școalei în creșterea copiilor.

Oameni buni! Dacă deschid astăzi vorba prin această prețioasă revistă, o fac numai cu gândul că veți culege ceva bun din cele sămănate de mine și poate chiar la mulți vă voi schimba felul de a gândi și lucra asupra creșterii copiilor d-v. și pentru luminătoarea minții lor — școala.

Cu credința aceasta să luați aminte. Ființa omenească este compusă din două părți: corp și suflet sau spirit. Spiritul are la rîndu-i iarăși două părți: inimă, sau puterea de simțire și minte sau puterea de judecată (gândire). Mai adese ori auzim: Ce inimă rea! Ce inimă de căne! Inimă bună, de ex. — ar fi suma tuturor calităților de dreptate, de iubire, de bună-voință... ce le are un om.

Inima se cunoaște în purtarea omului față de semenii săi, ear mintea în lucrările, în întreprinderile lui.

Inima se formează mai întâiu în familie, ear mintea mai pe urmă în școală, prin cunoștințele ce copilul le capătă din cărțile de studiu.

Familia deci e primul loc de creștere.

Părinții au cea dintăiu și cea mai de aproape chemare pentru creșterea copiilor lor. Dumnezeu, când le-a dat prunci, le-a sădit totodată în inimă și acel simț divin ce-i îndeamnă neîntrerupt de a se îngriji și a se sacrifica chiar, pentru fericirea fiilor lor.

Putem zice că familia, sau casa părintească, e pentru creșterea copilului, tot aceea-ce este pentru creșterea plantelor stratul cald în care s'au sămănat.

După-cum planta mutată din pământul ei ocrotitor se ofilește și adeseori se pierde, tot astfel se ofilește, se împetreste și inima copilului înstreinat de dulcele sin al mamei sale.

Prin îngrijirea și ocrotirea binevoitoare a părinților și a celor din casa părintească să deșteaptă în copil iubire, pietate, ascultare, supunere... cari sunt tot atâtea începuturi pentru cultura și deci fericirea lui viitoare.

Părinții influențează asupra copiilor prin exemplele, prin purtarea lor; de aci vine că precum sunt părinții în lucrările și viețuirea lor, așa vor deveni în urmă și copiii cari imitează în toate pe cei din juru-le.

Deci însușirile frumoase și nobile ce voim să și-le câștige copilul pentru viață, trebuie să existe la părinții lui, căci este peste puțină ca copilul trăind într'o familie rea, stricată, fără rîndueală, fără Dumnezeu, să iasă totuși cu o inimă curată, religioasă și fără ori-ce apucături rele. Vorba veche:

Apel literar,

cătră toți binevoitorii poporului românesc.

Poporul nostru progresează cu pași rezezi spre — decădînță. Experința ne convinge zilnic despre acest adevăr dureros. Procesul decădînței morale decurge, bunăstarea materială se îngroapă, viața tîngește și fericirea apune. Trupina e atăcată, ear florile se întristează, căci uscându-se pomul, nici ele nu vor putea da fructe dorite. In întristarea noastră însă avem un sfătuitor. Este îngrijirea ce o avem pentru vindecarea corpului bolnăvicios. Aceasta ne sfătuește să căutăm rana și ne îndeamnă să-i dăm vindecare.

Experințele ce le-am făcut și convingerile ce mi-le-am câștigat în cariera mea de preot, mie îmi ușorează în mare măsură datorința. Văd efectul, — e decadența morală și a buneii stări materiale. Cunosc ca usa, — e trândăvia și indiferentismul și i-am aflat isvorul — în credința deșartă. Diagonosa am făcut-o; voi prescrie leacul și — mi-am făcut datoria, — datoria, de a încerca și vindeca un corp bolnăvicios amenințat cu stricăciune totală și respective datoria, de a îndrepta la credința adevărată, la viața morală-religioasă și prin aceasta la mai multă bunăstare și fericire pe un popor plecat spre decadență și amenințat cu perirea văzută cu ochii.

Această datorință am voit se mi-o implinesc, când m'am pus la lucru și acum, când mă determinez, ca să-mi public o lucrare scrisă pe această temă, cu titlul de:

Sărbători păgânești

menită anume pentru popor cu scopul de a-l instrăina de credințele lui deșerte, din cari

se naște lenea, trândăvia și tot rēul ce duce la săracie — și a-l îndrepta la credința cea adevărată, ce-l învață la virtuți și-i arată calea spre bunăstare și fericire.

In acest scop însă mai am o neapărată trebuință de sprijinul și resp. de conlucrarea tuturor acclora, cari cel puțin în aceeași măsură ca mine, doresc a face vr'un bun serviciu țeranului nostru.

Drept aceasta, lucrarea mea o socotesc încă de neterminată, și înainte de încheierea ei apelez cătră acei on. D-ni, cari ar avea bunăvoința să colaboreze cu mine, ca să binevoiască, după primirea sau cetirea acestui apel, spre completarea opului meu, a-mi pune la dispoziție material și respective manuscris pe care il voi indica în volum cu subscrierea autorului sau a persoanei ce mi-l'a comunicat.

Nici un popor nu are atăta sodom de sărbători păgânești, sau cum li-se zice sărbători băbești, atâtea zile de primejdie, atâtea seri rele, ca țeranul nostru.

Drept aceasta, onor. colaboratori sunt rugați să binevoiască a răspunde pe larg și la înțeles — la următoarele:

1. Are poporul din acelea părți [Arădane, Bănățene, Bihorene, Ardelene, etc.] așa numite „Sărbători băbești“, „zile de primejdie“, etc. adecă sărbători apucate din bătrâni, nerecunoscute și nesperate de biserică, ci ținute numai de popor?

2. Cum se numesc? Când, și cum le serbează? [Cu abținerea dela lucru numai, ori și cu alte obiceiuri șpețifice?]

3. Ce fac bărbații și ce fac femeile în astfel de sărbători păgânești? [Trândăvesc, se pun la stat de cleveții, ori, că umblă și la birturi?]

4. Ce știu despre originea acestor sărbători și ce credință au despre însemnăta-tea lor?

5. Obsearvă-se la popor efectul acestor sărbători păgânești și credințe deșerte în slăbirea credinței creștinești manifestată prin

oare-care indiferentism religios, prin necinstirea bisericii, a așezămintelor ei și Duminecilor și sărbătorilor creștinești.

6. Ce urmări păgubitoare se poate observa, că au aceste sărbători și credință păgână din punct de vedere moral și economic? [Pecate născute din trândăvie și pagube avute în urma neglijării lucrurilor economice?]

7. Sprijinite sunt acestea și de cătră cei chemați a le combate și stîrpi? Dacă nu, făcutu-s'a vre-o încercare de a deștepta poporul din această rătăcire și cu ce rezultat?

Răspunsurile rog să mi-se trimită la adresă, după puțință, fără întârziere.

Onorații colaboratori vor primi opul gratuit în semn de mulțumire și recunoștință pentru sprijinul oferit prin conlucrare.

Gyirok, (Temes) Aug. 8.

D. Voniga,
preot.

Insertiuni și reclame cu prețuri moderate se primesc la administrația foii „Activitatea“.

„Donau“

societate de asigurare concesionată în Viena.

Asigură în condițiunile cele mai avantajoase:

a) **Contra daunelor de foc**, edificii de locuit și de economie, magazine de mărfuri, mobile, îmbrăcăminte, rufe, **cară și vite** de tot soiul, produse de câmp și de recoltă.

Asigurare favorabilă în pausal și în condiții avantajoase, mai departe: biserici, școli, edificii parohiale și edificii domeniiale, stabilimente de fabrici, mori etc.

b) **Pe viața omului** în combinațiuni deosebit de favorabile, capitalele asigurate se pot folosi atât pentru asigurarea viitoriului familiei (cas de moarte) cât și în cazul ajungerii unei etăți fixate a asiguratului și anumit după patru prospecte deosebite.

Informațiuni se dau și oferte se primesc la „Dacia“ institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie ca **Agentură principală**.

„D A C I A“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12 lângă posta regească).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) *depuneri* fără anunț până la 100 cor. 5 1/2 %.

b) *depuneri* mai însemnate cu anunț de un an cu 6 %.

c) *depuneri* făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6 %.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu caventați.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Directiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie Szászváros.

<p>Opuri ———</p> <p>Bilete de log. ———</p> <p>Broșuri ———</p> <p>Circulare ———</p> <p>Bil. de vizită ———</p> <p>Invitări ———</p> <p>Bilanțuri ———</p> <p>Acții ———</p> <p>Cap. de epist. ———</p> <p>Placate ———</p> <p>Ord. de dans ———</p> <p>Adrese ———</p> <p>Compturi ———</p> <p>Note ———</p> <p>Preț Curent. ———</p> <p>Anunțuri ———</p> <p>Registre ———</p> <p>Imprimare ———</p> <p>Couverte ———</p> <p>Bilete de cun. ———</p> <p>Etc. etc. etc. ———</p>	<p>Există deja de 14 ani și este pro- văzută cu tot felul de material necesar, ca ori-care altă tipografie.</p> <p style="text-align: center;">Institutul Tipografic</p> <p style="text-align: center;">„Minerva“</p> <p>pe lângă că efectuește ori-ce co- mande repede și cu prețuri mode- rate, se îngrijește totodată ca toate acelea să fie estetic lucrate și fără erori.</p> <p>Până de present se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.</p> <p>Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.</p>
--	--